

WRZESIEŃ 2025

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR JAPOŃSKI

WRZESIEŃ 2025

Ishiba Shigeru rezygnuje ze stanowiska premiera

Najważniejszym wydarzeniem we wrześniu była rezygnacja premiera Ishiby Shigeru ze stanowiska premiera Japonii w wyniku silnych nacisków ze strony kierownictwa PLD i jego najbliższego otoczenia. W polityce zagranicznej warto zwrócić uwagę na efekty porozumienia handlowego pomiędzy Japonią a Stanami Zjednoczonymi

I.WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 września: współpracownicy premiera Ishiby podają się do dymisji. Choć premier Shigeru Ishiba obiecał pozostać na stanowisku przewodniczącego rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej, czterech czołowych członków partii ogłosiło zamiar ustąpienia ze stanowisk. Sekretarz generalny LDP Hiroshi Moriyama, przewodniczący Rady ds. Badań Politycznych Itsunori Onodera, przewodniczący Rady Generalnej Shunichi Suzuki oraz przewodniczący Komitetu ds. Strategii Wyborczej Seiji Kihara ogłosili zamiar rezygnacji ze stanowisk.

5 września: premier Ishiba zaprasza Donalda Trumpa do Japonii. Premier Shigeru Ishiba z zadowoleniem przyjął dekret prezydenta Stanów Zjednoczonych Donalda Trumpa dotyczący obniżenia ceł na japońskie samochody, uznając to za kluczowe osiągnięcie swojej administracji. Ujawnił również, że wysłał osobisty list do Trumpa za pośrednictwem Ryosei Akazawy, głównego negocjatora Japonii, który obecnie przebywa z wizytą w Stanach Zjednoczonych. List zawiera zaproszenie Trumpa do Japonii i stwierdzenie: „Chcę wspólnie z Panem zbudować złoty wiek stosunków japońsko-amerykańskich”.

7 września: premier Ishiba rezygnuje ze stanowiska. Premier Japonii Shigeru Ishiba ogłosił, że ustąpi ze stanowiska w związku z nasilającymi się apelami ze strony swojej partii, aby wziął odpowiedzialność za historyczną porażkę w lipcowych wyborach parlamentarnych. Premier przez ponad miesiąc opierał się żądaniom głównie prawicowych przeciwników ze swojej partii, twierdząc, że taki krok spowodowałby próżnię polityczną w momencie, gdy Japonia stoi przed kluczowymi wyzwaniami w kraju i za granicą. Rezygnacja nastąpiła dzień przed

podjęciem PLD decyzji o przeprowadzeniu przedterminowych wyborów na stanowisko przewodniczącego, co w przypadku zatwierdzenia byłoby równoznaczne z wotum nieufności wobec niego. Ishiba rozpocznie proces przeprowadzenia wyborów przewodniczącego partii w celu wyboru swojego następcy.

9 września: niedokończone projekty premiera Ishiby. Odchodzący premier Shigeru Ishiba ponownie chwalił porozumienie między Japonią a Stanami Zjednoczonymi w sprawie ceł, ale wiele z jego krajowych polityk, w tym podwyżki płacy minimalnej i reformy produkcji ryżu, pozostaje niedokończonych i może nigdy nie zostać zrealizowanych. Administracja Ishiba postawiła sobie za cel podwyższenie średniej krajowej płacy minimalnej do 1500 jenów. Premierowi nie udało się także zrealizować obietnic dotyczących aktywizacji gospodarczej regionów mniej zaludnionych i wiejskich.

17 września: Japonia nie planuje uznania Palestyny. Japonia nie planuje uznania Palestyny jako suwerennego państwa, podążając za Stanami Zjednoczonymi, które prezentują wyraźne wsparcie dla Izraela. Oficjalne uzasadnienie mówi, że uznanie Palestyny mogłoby negatywnie wpłynąć na sytuację na Bliskim Wschodzie, a także na stosunki Japonii ze Stanami Zjednoczonymi. Premier Shigeru Ishiba nie weźmie udziału w międzynarodowej konferencji organizowanej przez ONZ, która odbędzie się 22 września w Nowym Jorku i będzie poświęcona rozwiązaniu dwupaństwowemu.

19 września: Japonia i Stany Zjednoczone rozpoczęły największe w historii manewry floty. Japonia i Stany Zjednoczone rozpoczęły jedno z największych w historii wspólnych ćwiczeń wojskowych, które są wyraźnym pokazem siły w obliczu narastających napięć z Chinami w sprawie Tajwanu. Manewry Resolute Dragon 2025 obejmują 19 000 osób z ośmiu prefektur Japonii. Ćwiczenia koncentrują się na obronie odległych wysp. Uczestniczą w nich japońskie Siły Samoobrony Lądowej oraz Korpus Piechoty Morskiej Stanów Zjednoczonych. Stany Zjednoczone rozmieściły na potrzeby manewrów swoje najnowsze systemy rakietowe. System rakiet średniego zasięgu Typhon został rozmieszczony w bazie lotniczej Korpusu Piechoty Morskiej w Iwakuni w prefekturze Yamaguchi.

19 września: Takaichi Sanae przystępuje do wyścigu o fotel szefowej PLD. Takaichi Sanae w kwestiach gospodarczych obiecuje obniżenie podatku dochodowego i kontynuację programu bezpośrednich dopłat gotówkowych dla gospodarstw domowych. Jej obietnice wyborcze to w pewnym stopniu kontynuacja polityki stymulowania wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym zwiększeniu wydatków budżetowych. Sanae Takaichi od dawna stoi na straży niskich stóp procentowych oraz proponuje wsparcie dla biznesu w postaci

niższych podatków. Konkretnie obietnice dotyczą zniesienia dodatkowej akcyzy na paliwo i rozszerzenie programu grantów dla samorządów lokalnych.

20 września: obietnice gospodarcze Koizumiego Shinjiro. Pomimo tego, że największe japońskie korporacje oferują pierwsze od wielu lat realne podwyżki wynagrodzeń sięgające 3-4% wzrost cen żywności sprawia, że podwyżki te są nieodczuwalne dla przeciętnego obywatela. Koizumi Shinjiro, który jako minister rolnictwa walczy ze wzrostem cen ryżu, obiecuje podjęcie działań mających na celu podniesienie realnych wynagrodzeń oraz walkę ze wzrostem cen dzięki zwiększeniu produktywności. Minister Koizumi przekonuje, że jeżeli zostanie premierem gospodarka znajdzie się w centrum jego działalności politycznej. Jego obietnice obejmują podniesienie wynagrodzeń, uruchomienie funduszu walki z inflacją, obniżenie akcyzy paliwowej oraz podniesienie kwoty wolnej od podatku. Jedną z ciekawszych, lecz mniej konkretnych propozycji jest przeznaczenie wpływów budżetowych pochodzących z inflacji głównie na finansowanie polityki pobudzenia wzrostu gospodarczego.

20 września: partie opozycyjne zaostrzają retorykę antyimigracyjną. Ugrupowanie Nippon Ishin przedstawiło niezwykle interesujący i zarazem przerażający projekt ustawy, która nałoży procentowy limit na liczbę obcokrajowców osiedlających się w Japonii. Wiceprzewodniczący partii, Fujita Fumitake, uzasadnia, że ustalenie limitu pozwoli na „utrzymanie liczby imigrantów na poziomie, który społeczeństwo jest w stanie racjonalnie zaakceptować”. Nippon Ishin otwarcie krytykuje obecną politykę rządu, nazywając ją polityką imigracyjną mającą na celu długoterminowe osiedlanie się pracowników zagranicznych w Japonii. Zdaniem kierownictwa Ishin „zgodnie z doświadczeniami europejskimi, gdy odsetek mieszkańców zagranicznych przekracza 10 procent populacji, pojawiają się różne problemy społeczne i narastają napięcia”.

22 września: wybór nowego premiera pod hasłami antyimigracyjnymi. Kandydaci na premiera w swoich wystąpieniach i deklaracjach wyborczych zaprezentowanych 22 września w siedzibie PLD zgodnie obiecują zajęcie się „problemami i przestępstwami związanym z obcokrajowcami” (foreign-related problems). Zgodnie z oczekiwaniami Takaichi Sanae zaprezentowała najbardziej radykalne stanowisko. Podczas prezentacji swojego programu wyborczego podawała liczne przykłady problemów z obcokrajowcami, takich jak niewłaściwe zachowania zagranicznych turystów, w tym „kopania lub bicia jeleni” w jej rodzinnej prefekturze Nara. Minister Takaichi mówi otwarcie: „jeśli ludzie z zagranicy przyjeżdżają tutaj, aby czerpać przyjemność z deptania uczuć Japończyków, musimy coś z tym zrobić”. Minister zajęła także zdecydowane stanowisko wobec migrantów, którzy przybywają do Japonii „wyłącznie z powodów ekonomicznych, ale jednocześnie ubiegają się o status uchodźcy”. Jej

zdaniem takie osoby powinny zostać odesłane do domu. W odpowiedzi Motegi Toshimitsu obiecał wprowadzenie programu „zero nielegalnej migracji” i zwiększenie kontroli nad obcokrajowcami przebywającymi w Japonii. Minister rolnictwa Koizumi Shinjiro, zwrócił uwagę na lokalne problemy wynikające z „nielegalnego zatrudnianiem cudzoziemców” i pogarszające się bezpieczeństwo publiczne, które powodują niepokój wśród mieszkańców. Jedynym kandydatem, który w swoim przemówieniu programowym nie poruszył kwestii migrantów był obecny sekretarz gabinetu Hayashi Yoshimasa.

22 września: wyraźna przewaga dwójki kandydatów. Atmosfera przedwyborcza oraz badania opinii publicznej wskazują na niewielką przewagę Takaichi Sanae, która cieszy się poparciem większej części ogółu społeczeństwa i proponuje najbardziej zdecydowane stanowisko wobec migrantów. Minister Koizumi Shinjiro, który zaprezentował bardziej umiarkowany program, skupiający się na zmianach gospodarczych także ma duże szanse na zwycięstwo. Koizumi cieszy się większym poparciem wśród członków i sympatyków PLD, których głosy będą kluczowe w wyborach nowego przewodniczącego. Jeśli chodzi o pozostałych kandydatów badania opinii publicznej nie dają im większych szans w nadchodzących wyborach.

24 września: wybory nowego przewodniczącego PLD. Przed dworcem Akihabara zorganizowano wiec wyborczy, który miał przede wszystkim pobudzić zwolenników PLD do działania i odświeżyć wizerunek kandydatów. W wyścigu o fotel następnego premiera stanęło czterech mężczyzn: były minister bezpieczeństwa gospodarczego Kobayashi Takayuki, były sekretarz PLD Motegi Toshimitsu, obecny sekretarz gabinetu Hayashi Yoshimasa, minister rolnictwa Koizumi Shinjiro oraz jedna kobieta, była minister bezpieczeństwa Takaichi Sanae. Każdy z kandydatów ma niecałe dwa tygodnie na przekonanie do siebie jak największej liczby członków PLD, którzy wezmą udział w wyborach 4 października.

24 września: obietnice wyborcze kandydatów PLD a postulaty opozycji. Wszyscy kandydaci PLD sprzeciwiają się pomysłom obniżenia podatku konsumpcyjnego prezentowanych przez niektóre ugrupowania opozycyjne jako narzędzia walki ze wzrostem cen. Oprócz obcokrajowców i obietnic gospodarczych niektórzy kandydaci w obecnych wyborach prezentują ciekawe, lecz mało konkretne stanowiska dotyczące mniejszych, lecz także istotnych tematów wyborczych. PLD zrezygnuje najprawdopodobniej z programu bezpośrednich dopłat dla gospodarstw domowych w wysokości 20 000 jenów. Większość kandydatów nie zgadza się również na wprowadzenie systemu podwójnych nazwisk po zawarciu małżeństwa. Poważne problemy sprawiają także pytania o przyszłość rządu mniejszościowego i konieczność negocjacji

z partiami opozycyjnymi. Większość kandydatów pozostaje przy stanowisku, że najlepszym rozwiązaniem byłoby rozszerzenie koalicji rządzącej.

26 września: DPP proponuje zaostrzenie prawa antyszpiegowskiego. Partia opozycyjna przygotowuje pakiet ustaw antywywiadowczych, które miałyby regulować wpływ zagraniczny i wzmocnić japońską sieć wywiadowczą, ale mogą budzić obawy dotyczące poszanowania praw człowieka. Propozycja zawiera takie środki, jak wymóg rejestracji i częściowego ujawniania działalności oraz finansowania przez podmioty zagraniczne działające w Japonii, a także utworzenie niezależnej agencji specjalizującej się w gromadzeniu i analizie danych wywiadowczych. Ustawa ma na celu „obronę demokracji przed nieprzejrzystymi działaniami wrogich sił oraz zachowanie swobody podejmowania decyzji przez Japonię”.

30 września: Takaichi Sanae otwarta na dialog polityczny z partiami prawicowymi. Sanae Takaichi powiedziała, że nie wyklucza rozmów politycznych z rosnącymi w siłę partiami prawicowymi, w tym Sanseito i Konserwatywną Partią Japonii. Chociaż kandydatka powstrzymała się od wymienienia konkretnych partii, które mogłyby utworzyć formalną koalicję, podkreśliła, że współpraca powinna opierać się na zgodności ideologicznej w kluczowych kwestiach. Takaichi, były minister odpowiedzialny za bezpieczeństwo gospodarcze, jest uważany za najbardziej prawicowego kandydata spośród pięciu pretendentów w zbliżających się wyborach prezydenckich LDP.

30 września: partie opozycyjne będą walczyć o wpływy po wybraniu nowego premiera. Zwycięzca wyborów, które odbędą się 4 października, zostanie prawdopodobnie kolejnym premierem Japonii. Koalicja LDP-Komeito nadal będzie jednak kierować rządem mniejszościowych. Premierowi Ishibie nie udało się przekonać żadnego ugrupowania do dołączenia do koalicji rządzącej. Partia Nippon Ishin (Japońska Partia Innowacji) wydaje się rozważać możliwość ściślejszej współpracy z nowym rządem. W podobnej sytuacji znajduje się Demokratyczna Partia dla Ludzi (DPP), która próbuje uniknąć marginalizacji politycznej. Nippon Ishin zaprezentowało nowy pakiet głównych postulatów, w tym inicjatywę „drugiej stolicy” i propozycję zmiany artykułu 9 konstytucji, aby wyrzucić presję na LDP.

KOMENTARZ

Najważniejszym wydarzeniem we wrześniu była bez wątpienia rezygnacja premiera Ishiby Shigeru ze stanowiska i rozpoczęcie kampanii wyborczej mającej wyłonić nowego przewodniczącego lub przewodniczącą Partii Liberalno-Demokratycznej.

Pomimo licznych zapewnień premiera o tym, że ma zamiar pozostać u władzy Ishiba Shigeru musiał poddać się naciskom ze strony PLD ale także najbliższego otoczenia. Kierownictwo Partii Liberalno-Demokratycznej w tym dawni przywódcy frakcyjni i przeciwnicy premiera Ishiby domagali się wzięcia przez niego odpowiedzialności za klęskę w wyborach do izby wyższej parlamentu. Co ciekawe po przedstawieniu przez premiera Ishibę planów pozostania na stanowisku, pojawił się zdecydowany sprzeciw ze strony jego najbliższego otoczenia, które obawiało się wybuchu poważnych konfliktów w koalicji rządzącej. Premier Ishiba poważnie rozważał rozpisanie wcześniejszych wyborów parlamentarnych, które przy wyjątkowo niskim poparciu społecznym mogłyby okazać się katastrofalne dla przyszłości PLD. W ramach protestu kilku współpracowników premiera podało się do dymisji, co było chyba ostatnim sygnałem dla ishiby Shigeru, że dalszy upór nie ma sensu.

Rezygnacja premiera Ishiby otworzyła debatę dotyczącą wyboru przyszłego premiera. Wybór nowego przywódcy może zaważyć o dalszych losach całej Partii Liberalno-Demokratycznej. 24 września przed dworcem Akihabara zorganizowano wiec wyborczy, który miał przede wszystkim pobudzić zwolenników PLD do działania i odświeżyć wizerunek kandydatów. Nowi kandydaci muszą powalczyć o głosy niezdecydowanych wyborców, którzy sierpniowych wyborach do izby wyższej pokazali partii rządzącej czerwoną kartkę. W debacie przedwyborczej najwięcej emocji przykuwa kwestia polityki wobec migrantów i obcokrajowców. Kandydaci na nowego premiera próbują odebrać inicjatywę populistycznym ugrupowaniom (Sanseito), które odniosły sukces w poprzednich wyborach dzięki hasłom antyimigracyjnym. Deklaracje kandydatów są do siebie bardzo podobne. Wszyscy zapowiadają zaostrzenie kontroli oraz walkę z zagrożeniami jakie niesie napływ migrantów.

Liczba migrantów i obcokrajowców przebywających w Japonii w ostatnich latach wyraźnie wzrosła przekraczając 3,8 miliona mieszkańców (populacja Japonii 123 miliony). Dodatkowo należy zauważyć, że w związku z zakończeniem obostrzeń pandemicznych i spadkiem wartości jena Japonia przeżywa obecnie boom turystyczny, co jest szczególnie widoczne w dużych aglomeracjach takich jak Tokio i Osaka oraz popularnych miejscach turystycznych takich jak Kioto. W

deklaracjach politycznych i dyskursie medialnym można znaleźć wyraźne sygnały rosnącego strachu przed niekontrolowanym napływem migrantów i ich negatywnego wpływu na japońskie społeczeństwo. W przekazach tych pokazuje się przykłady zagranicznych stażystów, którzy opuścili miejsca pracy, afrykańskich sportowców, którzy uciekają z hoteli podczas mistrzostw lekkoatletycznych oraz liczne przykłady łączące wzrost liczby migrantów z przypadkami łamania prawa i porządku publicznego.

Większość kandydatów na premiera zaprezentowała podobne stanowisko antymigracyjne, koncentrujące się na ściślejszej kontroli obcokrajowców i obecności zagranicznego kapitału. Pomimo tego, że debata dotycząca polityki migracyjnej wewnątrz PLD nabiera tempa, partii rządzącej nie uda się przelicytować niektórych ugrupowań opozycyjnych, które od początku budują swoją popularność na retoryce antymigracyjnej.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

9 września: wizyta prezydenta Słowacji w Japonii. Premier Japonii spotkał się z Peterem Pellegrinim, prezydentem Republiki Słowackiej, który przebywa z oficjalną wizytą w Japonii w ramach Expo 2025 Osaka. Rozmowy dotyczyły współpracy gospodarczej oraz sytuacji na Ukrainie. [Biuro premiera w mediach społecznościowych](#) podkreśliło znaczenie ponad 100 lat relacji dwustronnych i obecności japońskiego biznesu na Słowacji.

11 września: japoński rząd na temat rosyjskich dronów nad Polską. Japonia wyraziła „głębokie zaniepokojenie” w związku z przelotem rosyjskich dronów nad Polską twierdząc, że może to doprowadzić do dalszej eskalacji sytuacji w regionie w związku z trwającą wojną na Ukrainie. Sekretarz gabinetu Hayashi Yoshimasa powiedział na konferencji prasowej, że Japonia z „poważnym zainteresowaniem” obserwuje rozwój sytuacji po ogłoszeniu przez Polskę w środę, że rosyjskie drony zostały zestrzelone po wtargnięciu do jej przestrzeni powietrznej.

17 września: spotkanie ministrów spraw zagranicznych Japonii i Węgier. Minister spraw zagranicznych Japonii Iwaya Takeshi spotkał się z Péterem Szijjártó, ministrem spraw zagranicznych i handlu Węgier, który przebywał z wizytą w Japonii. Rząd węgierski kładzie nacisk na rozwój współpracy w obszarach o kluczowym znaczeniu dla Węgier, takich jak budowanie pokoju, eksploracja kosmosu i przemysł jądrowy. [Strona japońska zaznaczyła](#) jak ważne jest osiągnięcie sprawiedliwego i trwałego pokoju na Ukrainie, uznając,

że bezpieczeństwo regionu euroatlantyckiego i Indopacyfiku. Minister Szijjártó wyjaśnił stanowisko Węgier w sprawie sytuacji na Ukrainie.

26 września: polskie seminarium inwestycyjne w Tokio. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Ambasada RP w Tokio we współpracy z JETRO oraz Japan Institute for Overseas Investment zorganizowały seminarium inwestycyjne z okazji 10-lecia strategicznego partnerstwa Polski i Japonii. W programie seminarium znalazły się prezentacje największych polskich projektów infrastrukturalnych w tym Centralnego Portu Komunikacyjnego oraz transformacji Bełchatowa. Celem seminarium było zaprezentowanie Polski ale także województwa łódzkiego jako miejsca atrakcyjnego dla japońskich inwestorów. Podczas seminarium znalazła się także część dotycząca instrumentów wsparcia odbudowy Ukrainy oraz omówienie aktywności JBIC w Polsce. Polskę, Region Łódzki i Łódź reprezentowali Ambasador RP Paweł Milewski, Artur Ostrowski, Członek Zarządu Województwa Łódzkiego oraz Adam Pustelnik, Wiceprezydent Łodzi.

30 września: Polsko-Japońskie Forum Inwestycyjne w Osace. W Osace odbyło się Polsko-Japońskie Forum Inwestycyjne, będące częścią polskiego programu gospodarczego podczas Światowej Wystawy Expo 2025 w Osace. W wydarzeniu zorganizowanym przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu (PAIH) wzięli udział przedstawiciele obu rządów, organizacji rządowych i prywatnych przedsiębiorstw. Dyskusje koncentrowały się przede wszystkim na strategicznych obszarach współpracy między Polską a Japonią.

30 września: Łódź i Osaka zawarły porozumienie o strategicznym partnerstwie. 30 września podpisano porozumienie strategiczne pomiędzy Łodzią a Osaką, które otwiera drogę do rozwoju współpracy inwestycyjnej. Osaka i Łódź zobowiązały się do: wspierania wymiany i współpracy między ekosystemami startupów obu miast; promowania działań inwestycyjnych oraz dzielenia się najlepszymi praktykami w obszarze wysokich technologii, technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz przemysłów kreatywnych. Miasto Łódź zapowiada rozpoczęcie konkretnych projektów współpracy. Porozumienie będzie obowiązywało do 29 września 2028 roku.

30 września: prezentacja polskich gier na Tokyo Game Show. Podczas tegorocznej edycji Tokyo Game Show zaprezentowano produkty ponad 50. polskich firm. Polscy deweloperzy są coraz bardziej widoczni na jednych z największych targów gier na świecie. Na targach zaprezentowane między innymi najnowszą grę łódzkiej firmy DVD Unicorns.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

6 września: Japonia zmniejsza uzależnienie od metali ziem rzadkich z Chin.

Japońscy producenci opracowują technologie umożliwiające wytwarzanie silnych magnesów silnikowych stosowanych w pojazdach elektrycznych i hybrydowych bez wykorzystania wrażliwych geopolitycznie pierwiastków ziem rzadkich, które są w dużej mierze kontrolowane przez Chiny. Aby ograniczyć ryzyko, japońscy producenci materiałów specjalistycznych inwestują w technologię magnesów bez ciężkich pierwiastków ziem rzadkich, mając na celu ochronę produkcji samochodów przed przyszłymi wstrząsami podażowymi. Silniki w pojazdach hybrydowych i elektrycznych zazwyczaj wykorzystują wysokowydajne magnesy neodymowe, najsilniejsze z dostępnych na rynku magnesów trwałych.

6 września: japońscy pracownicy domagają się podniesienia płacy minimalnej.

Minimalne stawki godzinowe w całej Japonii po raz pierwszy przekroczą barierę 1000 jenów (6,78 USD) we wszystkich 47 prefekturach, aby pomóc pracownikom żyjącym na granicy ubóstwa w walce z rosnącymi cenami. Wzrost stawek jest odpowiedzią na kryzys związany z kosztami utrzymania. Zmiany zostały zalecone przez komisje we wszystkich prefekturach. Jednak niektóre rady prefektur postanowiły opóźnić wprowadzenie nowych stawek, aby dać lokalnym firmom czas na przygotowanie się do zmian, które dla niektórych będą drastyczne. Krajowa średnia ważona płaca minimalna na rok podatkowy 2025 wzrosła o rekordowe 66 jenów, czyli 6,3%, do 1121 jenów za godzinę.

16 września: obniżone cła na japońskie samochody wchodzą w życie.

Stany Zjednoczone obniżyły cła na japońskie samochody z 27,5% do 15%. Japońscy producenci samochodów próbują złagodzić skutki tej decyzji, szacowane na ponad 17,71 miliarda dolarów. Nowa stawka, która jest sześciokrotnie wyższa od poprzedniej, stanowi znaczne obciążenie dla przemysłu motoryzacyjnego, mimo że rząd japoński przedstawia ją w pozytywnym świetle. Siedem dużych firm, w tym Toyota Motor Corp., przewiduje, że wyższe cła w USA spowodują spadek ich łącznych zysków operacyjnych za rok kończący się w marcu o ponad 2,6 biliona jenów.

17 września: problemy finansowe Nissana.

Nissan Motor zamknie swoje centra projektowe w Kalifornii i Sao Paulo oraz ograniczy działalność w Londynie i Japonii w ramach reorganizacji swojej globalnej struktury projektowej, poinformowała firma we wtorek. Japoński producent samochodów powiedział, że restrukturyzacja, która zostanie zakończona do końca roku finansowego 2025, ma na celu usprawnienie działalności projektowej, ale także znalezienie oszczędności. Prezes Nissana Ivan Espinosa, przedstawił plan naprawczy „Re:Nissan” mający na celu przywrócenie rentowności. Obejmował on takie działania, jak zmniejszenie globalnych mocy produkcyjnych z 3,5 mln do 2,5 mln

pojazdów oraz redukcję liczby zakładów produkcyjnych z 17 do 10 do roku podatkowego 2027.

18 września: Toyota wycofuje 591 000 pojazdów w USA. Toyota wycofuje 591 377 pojazdów w Stanach Zjednoczonych z powodu problemu z wyświetlaczem deski rozdzielczej, który nie pokazuje ważnych informacji, co zwiększa ryzyko wypadku lub obrażeń. Wycofanie dotyczy kilku modeli, w tym Venza, Highlander, Lexus, Tacoma i GR Corolla. Podczas uruchamiania pojazdu oprogramowanie deski rozdzielczej może nie wyświetlać prędkości pojazdu, stanu układu hamulcowego i lampek ostrzegawczych ciśnienia w oponach.

18 września: wzrost sprzedaży Nissana w Chinach. Japoński producent samochodów wykazuje oznaki ożywienia, sprzedając w zeszłym miesiącu w Chinach ponad 58 000 pojazdów, co stanowi wzrost o 19,4% w porównaniu z tym samym okresem rok temu. Ożywienie przypisuje się sukcesowi nowego modelu EV, N7, który został dobrze przyjęty na konkurencyjnym rynku chińskim. Wprowadzony na rynek w kwietniu sedan jest pierwszym modelem EV firmy Nissan opracowanym pod kierownictwem jej chińskiego oddziału. Posunięcie to pozwoliło producentowi samochodów lepiej dostosować się do lokalnych preferencji konsumentów i poziomu cen.

25 września: Tokyo Game Show z rekordową liczbą wystawców. Tokyo Game Show przyciąga rekordową liczbę wystawców pokazując stabilny wzrost globalnej branży. W tegorocznych targach uczestniczyło 1138 firm, z czego 54% pochodziło z zagranicy. Nowością podczas tegorocznej edycji jest pawilon poświęcony technologii AI, w którym zaprezentują się firmy promujące narzędzia i usługi do tworzenia gier wykorzystujące sztuczną inteligencję. W tym roku po raz pierwszy pojawi się również kącik All Accessibility Corner, w którym zaprezentowane zostaną narzędzia i technologie umożliwiające granie w gry i czerpanie z nich radości niezależnie od niepełnosprawności, wieku i innych czynników.

30 września: producent piwa Asahi nie może wznowić produkcji po ataku cybernetycznym. Japoński Asahi Group Holdings nie był w stanie wznowić produkcji w krajowych fabrykach dzień po cyberataku i nie jest w stanie przewidzieć, kiedy będzie to możliwe, poinformował we wtorek rzecznik firmy. Firma posiada 30 zakładów w Japonii produkujących piwo, napoje i produkty spożywcze, ale nadal bada, czy wszystkie z nich wstrzymały produkcję, dodał rzecznik. Producent piwa Asahi Super Dry poinformował, że spółki należące do grupy w Japonii zawiesiły działalność, w tym przetwarzanie zamówień, wysyłkę i obsługę call center, z powodu awarii systemu spowodowanej cyberatakami, chociaż nie potwierdzono wycieku danych osobowych.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym warto zwrócić uwagę na dalsze problemy japońskiego sektora automotive. Pomimo tego, że premier Ishiba chwali wynegocjowane porozumienie handlowe z Waszyngtonem nastroje wśród japońskich producentów pojazdów nie uległy znaczącej poprawie. Firma Nissan w wyniku podniesienia amerykańskich ceł znalazła się w krytycznej sytuacji, która wymogła na kierownictwie przeprowadzenie gruntownej restrukturyzacji i redukcję zatrudnienia. Nadzieją dla japońskiego producenta jest bez wątpienia sukces nowego modelu elektrycznego w Chinach. Jest to pierwsza od wielu miesięcy pozytywna informacja dla japońskich producentów eksportujących pojazdy do Chin, którzy od dłuższego czasu zmagają się ze spadkiem sprzedaży. Sukces Nissana pokazał, że japońskie firmy mogą kontynuować działalność w ChRL dzięki nawiązaniu współpracy lokalnej.

Pozostałe informacje gospodarcze są oczywiście związane z wyborami nowego przewodniczącego PLD. Kandydaci na stanowisko premiera zaproponowali szereg ciekawych zmian, które mają na celu walkę ze wzrostem cen. W centrum obietnic wyborczych znajduje się oczywiście potencjalny wzrost średnich wynagrodzeń i płacy minimalnej. Pomimo tego, że największe japońskie korporacje oferują pierwsze od wielu lat realne podwyżki wynagrodzeń sięgające 3-4% wzrost cen żywności sprawia, że podwyżki te są nieodczuwalne dla przeciętnego obywatela. Najciekawszą propozycją wydaje się być obietnica Koizumiego Shinjiro, który chce przeznaczyć zyski z inflacji na rozwój gospodarczy i technologiczny. Takaichi Sanae oferuje szereg propozycji, które można podsumować jako kontynuację polityki Abenomics. Jej obietnice wyborcze to kontynuacja polityki stymulowania wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym zwiększeniu wydatków budżetowych i utrzymaniu niskich stóp procentowych. Najciekawsza obietnica dotyczy obniżenia podatku dochodowego.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

